

**Üniversite Öğrencilerinin Kırşehir'in Tarihi ve Kültürel Turizm
Değerlerine Yönelik Farkındalıkları***

Selman ABLAK**

Yurdal DİKMENLİ***

Turhan ÇETİN****

Özet

Bu araştırmanın amacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıftaki öğretmen adaylarının Kırşehir ilinde bulunan tarihî ve kültürel turizm değerleri hakkındaki tutumlarını farklı değişkenler açısından belirlemektir. Nicel araştırma yöntemiyle verilerin toplandığı bu çalışma betimsel bir alan araştırmasıdır. Araştırma, çalışma grubunda yer alan 205 sınıf öğretmen adayı ve 118 sosyal bilgiler öğretmen adayı olmak üzere toplam 323 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularından ulaşılan sonuçlara göre; sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarına göre tutum puanları daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca 4. Sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının diğer sınıflarda öğrenim gören adaylara nazaran tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tarihî ve Kültürel Değerler, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları, Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Adayları, Tutum.

**The Awareness Levels Of The University Students About The Historical
And Touristic Values Of Kırşehir**

Abstract

The goal of this study was to elucidate the attitudes of 1th-4th year pre-service teachers studying in Social Sciences and Primary Education departments of Kırşehir Ahi Evran University about the historical and cultural values of Kırşehir as regards to various parameters. This is a descriptive field study where the data were collected by the qualitative

* Çalışmanın bir bölümü 3-5 Ekim 2013 tarihleri arasında Trabzon'da düzenlenen VI. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi'nde" sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Arş.Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD

*** Öğr. Gör. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD

**** Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD

survey method. The study was carried out 205 primary and 118 social studies total of 323 pre service teachers. The resulting data revealed that the students studying in the social studies department had scored higher points in the attitude scale compared to the students studying in the primary education department. It was also observed that the attitude point of the 4th year students were higher than the others.

Key words: Cultural and Historical Values; Social Studies Pre-Service Teachers; Primary Education Pre-Service Teachers; Attitude.

Giriş

Turizm, çok boyutlu bir kavram olmakla beraber en genel tanımıyla insanların kültür, dinlenme, sağlık, spor, avlanma, gezme, kongre, diğer toplum ve toplulukları tanıma gibi amaçlarla buldukları yerlerden ayrılarak geçici süre ile yurt içi ve yurt dışı bölgelere gitmeleri olarak tanımlanabilir (Soykan, 2004: 6, Kahraman ve Türkay, 2006: 1, Doğanay, 2001: 15, Özgüç, 2003:3, Sezgin, 1995:4, Ürger, 1992: 11). Dünyada özellikle 1960'lı yıllarla birlikte büyük bir gelişme gösteren turizm ve bağlamında turizm sektörü ülkemizde de benzer bir ilerleme kaydetmiştir. Turizmin ülke ekonomilerine yapmış olduğu katkı sürekli bir artış göstermektedir (Ehtiyar ve Üngüren, 2008: 160). Ülkelerde turizmden elde ettikleri payı artırmak adına her geçen gün yeni politikalar geliştirmekte ve hayata geçirmektedirler. Dünya ülkeleri gelir ve istihdam yaratma açısından önemli etkilere sahip bu sektörü canlandırabilmek için yüksek miktarlarda harcamalar yapmaya başlamıştır (Yıldız ve Kalağan, 2005: 42). Bu noktada ülkemiz de sektörden yararlanıp ekonomisine katkı sağlamak amacıyla kendi yönünü belirlemeye başlamıştır (Emekli, 1998: 2). Bu çalışmaların yanı sıra ulaştırma araçlarında sürekli gelişme ve artan refah seviyesi ile sektörün gelişmesini artarak sürdüreceği düşünülmektedir. Özellikle ulaşım kolaylıkları insanların gezip görme ve dinlenme, yani seyahat alışkanlıklarını hem değiştirmiş hem de artırmıştır (Bulu ve Eraslan, 2008). Bununla beraber gerek dünyada gerekse ülkemizde turizm denilince oluşan algı, değişmeye başlamış; alternatif turizm kolları hayat bulmuştur.

Deniz, kum ve güneşe dayanan kıyı turizmi önemini devam ettirmekle birlikte son yıllarda turistik talepteki değişimler dikkat çekici bir boyut kazanmaktadır (Emekli, 2005: 101). İnsanlar sadece dinlenme amaçlı tatil yapmak yerine dinlenirken öğrenme, farklı kültürleri tanıma ve geçmişin izlerine şahit olma gibi amaçlar taşımaktadırlar. Bu istek doğrudan tarihi ve kültürel turizm kavramını ortaya çıkarmıştır. Kültürel turizm

festival, folklor, tiyatro, sergi gibi sanat etkinliklerine katılmak, geçmiş ve yaşayan uygarlıklar ile kültürel değerleri tanımak, tarihi yerleri ve toplumun yaşam tarzlarını görmek, dini ziyaret gibi kültürel motivasyonlarla kişilerin hareket etmesi amacıyla yapılan gezi olarak tanımlanmaktadır. (Aydın, 1990: 27; Kozak vd., 2011; Çetin, 2010: 182). Bir ülkenin otantikliğini-özgünlüğünü en rahat şekilde ortaya koyabileceği kavram kültürel turizmdir (Usta, 2012:163). Yapılan çalışmalarda kültürel turizm kavramının yanı sıra kültür turizmi, tarihi turizm, miras turizmi gibi kavramlar da kullanılmaktadır (Doğaner, 2003:3). Ancak bilinmektedir ki kültürel turizm farklı isimler altında anılsa da tabii bir şekilde hızlı bir gelişim göstermektedir. Bu gelişmeden faydalanmak ülkelerin turizm adına yeni hedeflerini oluşturmaktadır. Bu durum ülkemiz açısından daha bir önem arz etmektedir. Anadolu'nun dünya tarihi boyunca birçok uygarlığın doğuşuna, gelişmesine ve çöküşüne sahne olduğunu ve son derece zengin tarihi ve arkeolojik değerlere sahip olduğu bilinmektedir (Barutçugil, 1986: 68). Türkiye'nin üzerinde bulunduğu coğrafya dünyanın en eski uygarlıklarına ev sahipliği yapmış olup, gün yüzüne çıkarılan kültürel zenginliklerimiz göz kamaştırmaktadır (Tok, 2002: 221). Dünyada eş benzeri olmayan zenginliklere, medeniyetlere beşiklik etmiş Anadolu topraklarında Hititler, Urartular, Likyalılar, Lidyalılar, Frigyalılar, İyonlar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Osmanlılar, Türkiye Cumhuriyeti'ne gelinceye kadar birçok iz ve kalıntı bırakarak, ülkemizi benzersiz bir konuma ulaştırmışlardır (Doğaner, 2001). Bütün bu değerler ülkemizin doğal, tarihi ve kültürel mirası niteliğindedir. Doğal ve kültürel miras, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer altı, yerüstü veya su altındaki tüm taşınır taşınmaz varlıklar olarak tanımlanabilir (Doğaner 2001: 135; Oğuz 2007:7). Tarihi, arkeolojik, kentsel ve doğal sitler, anıt, ören yeri, höyük, tümülüs, külliye, cami, kilise gibi somut kültür kalıntıları kültürel mirası oluşturur (Çetin, 2010: 182). Zengin doğal, tarihi ve kültürel mirasımız ve turizm açısından düşündüğümüzde tüm bu kültürel turizm öğelerimiz ülkemizin turizm potansiyelinde büyük bir önem arz etmektedir. Ülkeler için önemli bir alternatif turizm türü olan kültür turizmi, gelir sağlayıcı etkisinin yanında kültürel değerlerin korunması açısından da üzerinde durulan bir turizm şekli olarak tanımlanabilir (Öztürk vd., 2002:189). Söz konusu kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması için, özellikle tarihî çevrenin korunması, geliştirilmesi ve tarihî çevre içinde yer alan değerlerin turizm amaçlı kullanımlarının sağlanması doğrultusunda, kültürel varlıklara gerekli önemin verilmesi dikkat edilmesi gereken bir konudur (Meydan Uygur ve Baykan, 2007: 46). Şüphesiz bu dikkatin sağlanması için gerekli

olan şey, bireylere verilecek olan tarihi ve kültürel değerlere yönelik eğitimidir. Bu sayede bireyler tarihi ve kültürel değerlerin farkına varabilecek, koruyup-geleceğe aktarabilecek ve bu değerlerden ekonomik olarak turizm sektöründe faydalanabilecektir. Bunu sağlayacak olan da öğretmenler ve bu bağlamda öğretmen adaylarıdır. Bu anlamda kendilerine genç nesilleri yetiştirme görevi verilecek olan öğretmen adaylarının tarihi ve kültürel turizme yönelik tutumlarının olumlu yönde olması ve söz konusu değerlere ilişkin farkındalıkları önem taşımaktadır (Dinç, Erdil ve Keçe, 2011; Keçe ve Dinç, 2010). Buradan hareketle ülkemizin sahip olduğu tarihi ve kültürel turizm değerlerine yönelik bireylerin tutumları, bu değerlerin varlığının korunup sürdürülebilmesi ve gelecek nesillere aktarılması açısından önem taşımaktadır.

Literatür incelendiğinde; Kırşehir’de termal turizm varlığı (Karakuş ve Çetin, 2003) ve turizm potansiyeline (www.kirsehirkulturturizm.gov.tr, 2013) ait yeterli araştırma olmadığı ancak, öğrencilerin turizme ilişkin görüşlerinin incelendiği bazı araştırmaların (Alkış ve Oğuzoğlu, 2005; Gümüş ve Özüpekçe 2009; Keçe ve Dinç 2010; Dinç vd. 2011; Karakuş vd. 2011; İncekara ve Savran 2011) olduğu görülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemini esas alan, genel tarama modelinde yapılandırılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanabilir (Karasar, 2011: 77).

Çalışma Grubu

Bu çalışma 2012-2013 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde yapılmıştır. Bu kapsamda random (tesadüfi) örneklem yöntemi kullanılarak 323 öğretmen adayının görüşleri alınmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Çalışmada öğretmen adaylarının görüşlerini almak için araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeğin geliştirilme aşamasında öncelikle literatür taraması yapılmış ve ölçek maddeleri oluşturulmuştur. Alınan uzman görüşleri doğrultusunda ölçek maddeleri üzerinde gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, ölçeğin ön uygulaması yapılmıştır. Bu

aşamada hazırlanan form öncelikle farklı sınıflarda öğrenim gören 83 sosyal bilgiler öğretmen adayı ve 112 sınıf öğretmen adayı üzerinde uygulanmıştır. Ön uygulama verileri üzerinde yapılan analiz sonrasında soru formu düzenlenerek geri kalan 10 madde ön uygulama yapılan öğrencilerin dışında 323 öğretmen adayı üzerinde uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Yapılan ön uygulama, aşamasından sonra nihai kalan 10 madde üzerinde yapılan Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı incelenmiş ve ölçeğin güvenirliği .75 olarak saptanmıştır. Büyüköztürk'e (2007) göre güvenirlik katsayısının .70 ve üzeri olduğu durumlarda ölçek güvenilir olarak değerlendirilmektedir.

Anketlerin uygulanmasından sonra SPSS 20.00 paket programı kullanılarak elde edilen verilerin analizinde t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizinde anlamlılığın hangi guruplar lehine olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi yapılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde sınıf ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel turizm değerlerine ilişkin tutum ve düşüncelerinin bölüm, cinsiyet, sınıf, ikamet edilen yer gibi değişkenler açısından görüşlerini yansıtan bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Bölümlerine Göre Dağılımları

Bölüm	f	%
Sınıf Öğretmenliği	205	63,5
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	118	36,5
Toplam	323	100,0

Tablo 1'de görüldüğü üzere çalışmaya katılan öğretmen adaylarının 205'ini (%63.5) sınıf öğretmeni adayları oluştururken, 118'ini (%36.5) sosyal bilgiler öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Tablo 2. Çalışmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Erkek	111	34,4
Kadın	212	65,6
Toplam	323	100,0

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya toplam 323 öğretmen adayı katılmıştır. Bunların 111’i (%34.4) erkek, 212’si (%65.6) kadın öğretmen adaydır.

Tablo 3. Çalışmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Dağılımları

Sınıf	f	%
1.Sınıf	73	22,6
2.Sınıf	94	29,1
3.Sınıf	89	27,6
4.Sınıf	67	20,7
Toplam	323	100,0

Tablo 3’deki bulgular incelendiğinde çalışmaya katılan toplam 323 öğretmen adayının 73’ünü (%22.6) 1. Sınıf öğrencileri, 94’ünü (%29.1) 2.sınıf öğrencileri, 89’unu (%27.6). 3.sınıf öğrencileri ve 67’sini (%20.7) 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Buna göre araştırmaya katılanların dengeli (homojen) dağılım gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 4. Çalışmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Ailelerinin İkamet Ettikleri Yere Göre Dağılımı

Aile İkamet Yeri	f	%
Köy	49	15,2
Kasaba- Belde	34	10,5
İlçe Merkezi	92	28,5
İl Merkezi	148	45,8
Toplam	323	100,0

Tablo 4’de görüldüğü üzere çalışmaya katılan 323 öğretmen adayının ailelerinin 49’u (15.2) köy, 34’ü (%10.5) kasaba-belde, 92’si (%28.5) ilçe merkezi ve 148’i (%45.8) il merkezinde ikamet etmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Bölüm Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Bölüm	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Sınıf	205	34,04	4,32	321	2,739	0.007
Sosyal	118	35,55	5,44			

p<0.05

Tablo'5'e göre çalışma grubundaki sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının \bar{X} =34.04; sosyal bilgiler öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ise \bar{X} =35,55 olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere ilişkin tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ile öğrenim gördükleri bölüm değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiş ve sosyal bilgiler öğretmenliği programında öğrenim görenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($t_{(321)}=2,739$; $p<.05$). Dolayısıyla sosyal bilgiler öğretmenliği programında öğrenim gören katılımcıların tarihî ve kültürel değerlerle yönelik tutumlarının daha üst seviyede olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
erkek	111	34,67	4,96	321	,195	,845
kadın	212	34,56	4,74			

p<0.05

Tablo 6'ya göre çalışma grubundaki erkek öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının \bar{X} =34,67; kadın öğretmen adaylarının aritmetik ortalamasının ise \bar{X} =34,56 olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere ilişkin tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ile cinsiyetleri arasındaki ilişki incelenmiş ve anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t_{(321)}=,195$; $p>.05$). Bu bulgu katılımcıların tarihî ve kültürel değerlerle

yönelik tutumlarında cinsiyet faktörünün belirli bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo7. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	S			
	1 sınıf	73	33,84	4,16			
	2 sınıf	94	33,69	5,07			
	3 sınıf	89	35,30	4,59			
	4 sınıf	67	35,75	5,08			
Sınıf	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Tukey
	Gruplar Arası	252,294	3	84,098	3,729	,012	2.
	Gruplar İçi	7193,576	319	22,550			4.
	Toplam	7445,870	322				sınıf

Tablo 7'deki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanları ile öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir [$F_{(3-319)}= 3.729$; $p<,05$]. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu görmek için Tukey çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Bu sonuçlara göre 2. Sınıftaki katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanları ortalaması ($\bar{X}=33,69$) ile 4. Sınıftaki katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanları ortalaması ($\bar{X}=35,75$) arasında, 4. Sınıftaki katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgu; 4. Sınıftaki katılımcıların, 2. Sınıfta olan katılımcılara göre *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik görüşlerinin* daha olumlu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu durumda 4. Sınıfta öğrenim gören katılımcıların Kırşehir'de iki yıl daha fazla yaşamaları nedeniyle ildeki turizm değerlerini daha fazla gördükleri söylenebilir.

Tablo 8. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Ailenin İkamet Ettiği Yerleşim Birimi

Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	S			
	Köy	49	35,06	5,25			
	Kasaba/Belde	34	34,15	4,43			
	İlçe Merkezi	92	34,78	5,18			
	İl Merkezi	148	34,43	4,53			
Ailenin İkamet Ettiği Yerleşim Birimi	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Tukey
	Gruplar Arası	24,954	3	8,318	,358	,784	
	Gruplar İçi	7420,916	319	23,263			-
	Toplam	7445,870	322				

Tablo 8'deki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanların ile ailenin ikamet ettiği yerleşim birimi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir [$F_{(3-319)} = ,358$; $p > ,05$]. Bu bulgu; katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik görüşlerinde ailelerinin ikamet ettiği yerleşim biriminin herhangi bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.*

Tablo 9. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	S			
	İlkokul	211	34,54	4,76			
	Orta Okul	57	35,07	5,18			
	Lise	45	34,42	5,01			
	Üniversite	10	33,90	2,60			
Anne Eğitim Durumu	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Tukey
	Gruplar Arası	19,789	3	6,596	,283	,837	
	Gruplar İçi	7426,080	319	23,279			-
	Toplam	7445,870	322				

Tablo 9'daki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanların ile anne eğitim durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir [$F_{(3-319)} = ,283$; $p > ,05$]. Bu bulgu; katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik görüşlerinde anne eğitim durumu değişkeninin* bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 10. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	S			
	İlkokul	137	34,88	4,69			
	Orta Okul	75	34,17	5,14			
	Lise	68	33,96	4,93			
	Üniversite	43	35,42	4,33			
Baba Eğitim Durumu	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Tukey
	Gruplar Arası	81,659	3	27,220	1,179	,318	
	Gruplar İçi	7364,211	319	23,085			-
	Toplam	7445,870	322				

Tablo 10'daki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum* toplam puanların ile baba eğitim durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir [$F_{(3-319)} = 1,179$; $p > ,05$]. Bu bulgu; katılımcıların *Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik görüşlerinde baba eğitim durumu değişkeninin* bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 11. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Lisans Eğitiminde Turizmle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Ders	Alma N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evet	40	35,25	5,01	321	,921	,358

Ders	Alma N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evet	40	35,25	5,01	321	,921	,358
Hayır	283	34,50	4,78			

p<0.05

Tablo 11'e göre çalışma grubundaki lisans eğitiminde turizmle alakalı ders alan öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 35,25$; lisans eğitiminde turizmle ilgili ders almayan öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 34,50$ olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere ilişkin tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ile lisans eğitiminde turizmle ilgili ders alma durumu arasındaki ilişki incelenmiş ve anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t_{(321)} = ,921$; $p > .05$). Bu bulgu katılımcıların tarihî ve kültürel değerlerle yönelik tutumlarında lisans eğitiminde turizmle ilgili ders alma durumu faktörünün belirli bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 12. Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Lisans Eğitiminde Turizm İle İlgili Sunum, Ödev, Proje vb. Çalışma Hazırlama Durumu Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Sunum, Ödev, Proje Vb. Çalışma Hazırlama	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evet	63	34,63	5,05	321	,074	,941
Hayır	260	34,58	4,77			

p<0.05

Tablo12'ye göre çalışma grubundaki lisans eğitiminde turizmle ilgili sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlayan öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 34,63$; lisans eğitiminde turizmle ilgili sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlamayan öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere yönelik

tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 34,58$ olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere ilişkin tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ile lisans eğitiminde turizmle ilgili *sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlama* durumu arasındaki ilişki incelenmiş ve anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t_{(321)} = 0,074$; $p > .05$). Bu bulgu katılımcıların tarihî ve kültürel değerlerle yönelik tutumlarında lisans eğitiminde turizmle ilgili *sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlama* faktörünün belirli bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 14. *Katılımcıların Tarihî ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Tutum Toplam Puanlarının Öğrenim Görülen Anabilim Dalında Kırşehir ve Yöresine Yönelik Gezi Düzenleme Durumu Değişkenine Göre t-testi Sonuçları*

Gezi Düzenleme Durumu	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evvet	166	34,84	4,87	321	,933	,351
Hayır	157	34,34	4,74			

p<0.05

Tablo 14'e göre çalışma grubundaki öğretmen adaylarından öğrenim gördükleri anabilim dalında Kırşehir ve yöresine yönelik gezi düzenlenenlerin tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının $\bar{X} = 34,84$; öğrenim gördükleri anabilim dalında Kırşehir ve yöresine yönelik gezi düzenlenmeyenlerin tarihî ve kültürel değerlere yönelik tutum toplam puanlarının aritmetik ortalamasının ise $\bar{X} = 34,34$ olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının tarihî ve kültürel değerlere ilişkin tutum toplam puanları aritmetik ortalaması ile öğrenim gördükleri anabilim dalında Kırşehir ve yöresine yönelik gezi düzenleme durumu arasındaki ilişki incelenmiş ve anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t_{(321)} = 0,933$; $p > .05$). Bu bulgu katılımcıların tarihî ve kültürel değerlerle yönelik tutumlarında öğrenim gördükleri anabilim

dalında Kırşehir ve yöresine yönelik gezi düzenlenme faktörünün belirli bir etkiye sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın sonuçları bölüm bazında incelendiğinde Kırşehir'in tarihî ve kültürel değerlerine yönelik sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının sınıf öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarına göre tutum puanlarının yüksekliği sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya derslerini daha fazla görmüş olmaları ve aynı zamanda turizme yönelik dersleri de daha fazla görmeleriyle açıklanabilir. Katılımcıların Kırşehir'in tarihî ve kültürel değerlerine yönelik toplam tutum puanlarının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür. Bu sonuç Dinç vd., (2011), Çetin ve Akkaya (2013) ile Karakuş vd., (2011) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Kırşehir'in tarihî ve kültürel turizm değerlerine yönelik tutumlarında; lisans eğitiminde turizmle ilgili ders alma durumunun, lisans eğitiminde turizmle ilgili sunum, ödev, proje vb. çalışma hazırlama ve öğrenim gördükleri anabilim dalında Kırşehir ve yöresine yönelik gezi düzenlenme durumlarının etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan; her iki anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarından 4. Sınıftakilerin 2. Sınıfta öğrenim görenlere nazaran tarihî ve kültürel değerlerine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olması bu durumu destekler mahiyettedir. Çünkü hem sosyal bilgiler öğretmenliği hem de sınıf öğretmenliği anabilim dallarının 3. ve 4. Sınıflarında Turizme yönelik ders okutulmaktayken bu anabilim dallarının 2. Sınıflarında turizme yönelik herhangi bir ders okutulmamaktadır. Zaten yukarıda; turizme yönelik ders alma durumuna ilişkin bulguya da bakıldığında; turizme yönelik ders alanların sayısının almayanlara göre az olmasına rağmen aritmetik ortalama bakımından turizm dersi alanların tarihî ve kültürel değerlerine yönelik toplam puanlarının almayanlara göre yüksek olması turizme yönelik ders görmenin tarihi ve kültürel değerlere yönelik tutumları etkilemede belli bir etkiye sahip olduğunun kanıtıdır, denebilir.

Bu sonuçlardan hareketle;

Tarihi ve kültürel turizm değerlerinin hak ettiği değeri görmeleri ve geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının bunlara yönelik tutum ve farkındalıklarını artırmak adına eğitim fakültelerinde turizmle ilgili derslere ağırlık verilmesi gerektiği önerilmektedir. Bununla birlikte mevcut programlarında turizmle ilgili ders bulunan öğretim programlarında turizm

derslerinin farklı sınıf düzeylerine yayılması önerilmektedir. Ayrıca lisans öğrencilerinin ve bu bağlamda öğretmen adaylarının üniversite dışında yapılan tarihi ve kültürel değerlere yönelik gezilere çoğu zaman maddi sıkıntılar nedeniyle katılamadıklarından hareketle gerek Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gerekse üniversite yönetimleri tarafından desteklenmeleri gerektiği önerilmektedir. Araştırma sonucunda eğitim-öğretim sürecinin en kritik döneminde mesleklerini icra edecek olan sınıf öğretmen adaylarının tarihi ve kültürel turizm değerlerine yönelik tutum puanlarının düşük çıkmasından hareketle bu anabilim dalındaki öğretmen adaylarının akademik danışmanlarının veya ilgili derslerine giren öğretim elemanlarının ilgili öğrencilerin gerek ülkemizin gerekse hayatlarının en az dört yılını geçirecekleri bir süreçte eğitim gördükleri şehrin tarihî ve kültürel dokusunu öğrenmelerine yönelik girişimlerde bulunmaları önerilmektedir.

Doğal ve kültürel değerlere ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyinin geliştirilmesinin Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan Öğretmen Yeterlilikleri'nde de yer aldığı dikkate alınrsa bu değerlerin tarih ve coğrafya bilgisi dışında genel kültür bilgisini de arttırdığı için öğretmen adaylarına bu konuların kavratılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda ortaokullardaki ve üniversitelerdeki öğretmen yetiştiren programlarda yer alan doğal ve kültürel turizme yönelik derslerin ve kazanımların sayısını arttırabilir.

Kaynakça

- Aydın, İ. (1990). *Açıklamalı Turizm Terimler Sözlüğü*. Aydın: Coşkun Matbaası.
- Barutçugil, İ.(1986). *Turizm Ekonomisi ve Turizmin Türk Ekonomisindeki Yeri*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Bulu, M. ve Eraslan, H. (2008) *Bolu İli Turizm Sektörünün Uluslararası Rekabetçilik Analizi*, <http://www.urak.org/yayinlar/2008BuluveEraslan.pdf> adresinden 15.12.2012 tarihinde alınmıştır.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çetin, T. (2010). Cumalıkızık Köyünde Kültürel Miras ve Turizm Algısı. *Milli Folklor Dergisi*, 22(87):181-190.
- Çetin, T. ve Akkaya, M. (2013). *The Awareness of the University Students about of the Cultural Heritage and the Touristic Values of Turkey in Unesco*

World Heritage List. The Science and Education at The Beginning of The 21st Century in Turkey Volume: 2 (Geography), St. Kliment Ohridski Üniversitesi Yayınları, Sofya, s. 641-660.

Dinç, E., Erdil, M. ve Keçe, M. (2011) Uşak üniversitesi öğrencilerinin tarihi ve kültürel eserler hakkındaki ilgi ve farkındalıklarının incelenmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2):267-285.

Doğanay H. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*, Konya: Çizgi Kitabevi.

Doğaner, S. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*, İstanbul: Çantay Kitabevi.

Doğaner, S. (2003). *Miras Turizminin Coğrafi Kaynakları ve Korunması* İzmir: Coğrafi Çevre Koruma Turizm Sempozyumu (16-18 Nisan 2003) Bildiri Kitabı, s.1-8.

Ehtiyar, R ve Üngüren, E. (2008). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Umutsuzluk ve Kaygı Seviyeleri ile Eğitime Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*,1(4), (<http://www.sosyalarastirmalar.com/pdf> adresinden 13.12.2012 tarihinde alınmıştır.

Emekli, G. (1998). *Bergama'da Turizm ve Sosyoekonomik Etkileri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi.

Emekli, G. (2005). *Avrupa Birliği'nde Turizm Politikaları ve Türkiye'de Kültürel Turizm*, Ege Coğrafya Dergisi, 14:99-107.

<http://www.kirsehirkulturturizm.gov.tr/TR,64747/genel-bilgiler.html> adresinden 28.09.2013 tarihinde alınmıştır.

İncekara, S. ve Savran, Z. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin turizme bakış açısının değerlendirilmesi üzerine bir çalışma: Hatay ili örneği, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23:144-164.

Kahraman N., Türkay, O. (2006). *Turizm ve Çevre*, Ankara: Detay Yayıncılık.

Karakuş, U., Çepni, O. ve Kılcan, B. (2011). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin turizme yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Safranbolu'da nicel bir çalışma). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 4:85-95.

Karakuş, U., ve Çetin, T (2003). Jeotermal Enerjinin Kullanım Alanları ve Kırşehir Örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (2):9-25.

- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Keçe, M. ve Dinç, E. (2010) Öğretmen adaylarının tarihi ve kültürel eserler hakkındaki ilgi ve farkındalıklarının incelenmesi, *I. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu*, (16-18 Haziran 2010), Erzurum.
- Kozak, N., Kozak, M.A., ve Kozak, M. (2011). *Genel Turizm (İlkeler-Kavramlar)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Meydan Uygur, S., Baykan E.(2007). Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi* 2:30-49.
- Oğuz, Ö. (2002). *Küreselleşme ve Uygulamalı Halkbilimi*. Ankara: Akçağ Yayınevi.
- Özgüç N. (2003). *Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler*, İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Öztürk, Y., Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler için Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2: 183-195.
- Sezgin, M, (1995). *Genel Turizm*, Ankara: Tutibay Ltd. Şti.
- Soykan F. (2004). *Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi*. Ege Coğrafya Dergisi, 12):1-11.
- Tok, C. (2002). *Kültür Turizmi*, T.C.Turizm Bakanlığı II. Turizm Şurası Bildirileri, 12-14 Nisan 2002, Ankara.
- Usta, N, (2012). *İnanç Turizminden Kültür Turizmine: Midilli Adası'nın Agiasos Dağ Köyü Örneği*, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22): 163-168, 2012.
- Ürger, S, (1992) *Genel Turizm Bilgisi*, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu.
- Yıldız, Z, Kalağan, G. (2005) *Alternatif Turizm Kavramı ve Çevresel Etkileri*, Yerel Siyaset Dergisi, <http://www.yerelsiyaset.com/pdf/kasim2008/9.pdf> adresinden 17.12.2012 tarihinde alınmıştır.